

Κάιν και Άβελ - Βιβλικές ιστορίες γι' αγρίους

Στο πρώτο βιβλίο της «θεόπνευστης» Βίβλου, την Γένεση, πληροφορούμαστε πως οι «πρωτόπλαστοι» Αδάμ και Εύα, μετά την έξωσή τους από τον Παράδεισο, τεκνοποίησαν κι έφεραν στον κόσμο δύο παιδιά: Τον Κάιν και τον Άβελ. Πληροφορούμαστε επίσης, πως ο πρωτότοκος Κάιν, γίνεται γεωργός κι ο Άβελ βοσκός προβάτων (Γένεση, 4: 1-2).

Ως ευσεβείς και υπάκουοι προς τον «Ύψιστο» προσφέρουν ως θυσία προς αυτόν, ότι διαθέτει ο καθένας: Ο Κάιν τούς καρπούς της γης κι ο Άβελ τα πρωτότοκα τών προβάτων του (Γένεση, 4: 3-4). Για κάποιον ανεξήγητο όμως λόγο, ο Θεός δείχνει μια προτίμηση στις θυσίες τού Άβελ, ενώ δυσαρεστείται τα μάλα με τις θυσίες τού Κάιν, ωσάν οι καρποί της γης, να μην είναι δικά του δημιουργήματα (Γένεση, 4: 4-5).

Η καθ' όλα ανθρώπινη αυτή προτίμηση τού Θεού προς το «κρεατάκι» τού Άβελ με την ταυτόχρονη απαξίωση των ταπεινών «ζαρζαβατικών» που προσέφερε ο Κάιν, οδηγεί τον τελευταίο, παρακινούμενο από ζήλεια(;) στον φόνο τού αδελφού του (Γένεση, 4: 8). Είναι ο πρώτος φόνος (και δη αδελφοκτονία) που καταγράφεται στην Βίβλο, προάγγελος αυτών που ακολουθήσουν και θα μπορούσαν δικαίως να της αποδώσουν τα «εύσημα» για το πιο αιμοσταγές βιβλίο που γράφτηκε ποτέ.

Σύντομα ο «Κύριος» οσμίζεται την απουσία τού Άβελ και με απόλυτα φυσικό τρόπο, ρωτά τον Κάιν: «Ποῦ ἔστιν Ἄβελ ὁ ἀδελφός σου;» (Γένεση, 4: 9). Μήπως μπορείτε να διακρίνετε εδώ την «ασήμαντη» λεπτομέρεια; Ο «παντογνώστης» Θεός που «τα πάντα ορά», αγνοεί που βρίσκεται ένα εκ των δημιουργημάτων του και ρωτά για να μάθει. Θα μπορούσε βέβαια, να υποστηρίξει κάποιος, πως φυσικά και γνώριζε ο Θεός τι απέγινε ο Άβελ (όπως προκύπτει κι από το «Τί έκανες; Το αίμα τού αδελφού σου, βοά σε μένα από τη γη» [Γένεση, 4: 10], όταν ο Κάιν προσποιήθηκε άγνοια) και πως απλά ήθελε να «δοκιμάσει» τον Κάιν για να διαπιστώσει αν θα τού έλεγε την αλήθεια. Και πάλι όμως ερχόμαστε σε σύγκρουση

με μια προφανή αντίφαση: Αφού είναι «παντογνώστης», δεν θα γνώριζε εκ των προτέρων την απάντηση τού Κάιν; Ως προς τί λοιπόν όλο αυτό το θέατρο;

Εν πάση περιπτώσει, στην συνέχεια και πάλι μέσα από την «θεόπνευστη» Βίβλο και το συγκεκριμένο βιβλίο τής Γένεσης, πληροφορούμαστε πως ο «πανάγαθος» Θεός, παρ' ότι ο Κάιν αναγνωρίζει το μέγεθος τής αμαρτίας του, τον καταδικάζει να περιφέρεται «σαν την άδικη κατάρα» (Γένεση, 4: 11-12). Ο Κάιν εκφράζει τούς φόβους του, καθώς όντας καταραμένος θα είναι εκτεθειμένος στον κίνδυνο κι όπως λέει, «*ἔσται πᾶς ὁ εὐρίσκων με, ἀποκτενεῖ με*» («οποιοσδήποτε με βρει, θα με σκοτώσει») (Γένεση, 4: 14). Προς το παρόν, ας προσποιηθούμε πως δεν διαβάσαμε ή δεν καταλάβαμε ποιους εννοεί ο Κάιν, που θα μπορούσαν να επιβουλευθούν την ζωή του.

Ο «Κύριος», αποδεικνύεται και κατά τι «φιλέσπλαχνος», καθώς θέλοντας να «προστατέψει» το καταραμένο δημιούργημά του από όσους θελήσουν να τού αφαιρέσουν τη ζωή, το σημαδεύει, έτσι ώστε να γίνεται αντιληπτό πως πρόκειται για έναν καταραμένο που τελεί υπό την προστασία αυτού που τον καταράστηκε (Γένεση, 4: 15). Πρόκειται ασφαλώς, για μια σαδιστική ή σχιζοφρενική κατάσταση· όπως θέλετε πάρτε το.

Δεν γνωρίζουμε τί είδους σημάδι ήταν αυτό, καθώς δεν δίδεται τέτοια διευκρίνιση στο συγκεκριμένο εδάφιο, αν και οι κατοπινοί ερμηνευτές έγραψαν για κέρατα, λέπρα, ένα μόνιμο φως από πάνω του κ.ά. Το σίγουρο είναι όμως, πως το περίφημο «σημάδι τού Κάιν» το επικαλέστηκαν και το χρησιμοποίησαν αργότερα όσοι ήθελαν να δαιμονοποιήσουν κατηγορίες ανθρώπων και ολόκληρες φυλές, με πρώτον και καλύτερο τον άγιο Αυγουστίνο, ο οποίος φρόντισε να ρίξει το φταίξιμο για όλα τα δεινά τής ανθρωπότητας, πάνω στους Ιουδαίους (και κατ' αυτόν απόγονους τού Κάιν), καθώς αυτοί φέρονταν ως υπαίτιοι για την σταύρωση τού Ιησού («Η πολιτεία τού Θεού»). Πάνω σ' αυτήν την «διάγνωση» τού «αγίου», στηρίχθηκε αργότερα εν πολλοίς και η Ιερά Εξέταση, όσον αφορά την καταδίωξη τών Εβραίων, τούς οποίους η Καθολική Εκκλησία, με πρωτοπόρο τον πάπα Ινοκέντιο Γ', υποχρέωνε να φορούν ειδικές ενδυμασίες. Παρομοίως, αιώνες αργότερα, οι Άγγλοι και οι Αμερικανοί, δικαιολογούσαν την σκλαβιά τών Αφρικανών, αποδίδοντας τους το «σημάδι τού Κάιν». Στην πρόσφατη ιστορία, είναι γνωστό το περιβραχιόνιο με το κίτρινο αστέρι το οποίο υποχρεώνονταν οι Εβραίοι τής ναζιστικής Γερμανίας τού Χίτλερ να φορούν, καθώς και η άμεση σύνδεση αυτών με το «σημάδι τού Κάιν» που επικαλέστηκε ο Γκέμπελς.

Στην πορεία τών αιώνων και οι τρεις «αδελφές» μονοθεϊστικές θρησκείες, προσπάθησαν να δώσουν τις δικές τους ερμηνείες, στην ιστορία τού Κάιν και τού Άβελ, επιχειρώντας έτσι, να προσδώσουν μια πιο...λογική και εξηγήσιμη βάση. Θα εστιάσουμε σε μία απ' αυτές, την οποία επιχειρεί το ιουδαϊκό ερμηνευτικό βιβλίο «Μιντράς», παρ' ότι η κάθε ερμηνεία σε αυτό το «θεόπνευστο» κείμενο, είναι καθαρά αυθαίρετη και υποκειμενική υπόθεση, που απλά επιδιώκει να γεμίσει τα πάμπολλα κενά και να διορθώσει τις «ατέλειες» τής «θεόπνευστης» Βίβλου κατά το δοκούν.

Σύμφωνα με το «Μιντράς», το κίνητρο τού φόνου, δεν ήταν η θυσία αυτή καθ' αυτή, αλλά μια...γυναίκα. Ο Κάιν κι ο Άβελ είχαν γεννηθεί με δίδυμες αδελφές - σύμφωνα πάντα με το εν λόγω βιβλίο- τις οποίες επρόκειτο να κάνουν συζύγους τους (είπατε τίποτε για αιμομιξία;). Επειδή όμως η πιο όμορφη, ονόματι Ακλίμα, θα γινόταν σύζυγος τού Άβελ, ο Κάιν που την διεκδικούσε, ζήλεψε και τον προκάλεσε να προσφέρουν θυσία στον Θεό κι όποιου γινόταν αποδεκτή, θα κέρδιζε και την Ακλίμα, έτσι ώστε να λυθεί το ζήτημα. Παρόμοια προσέγγιση επιχειρείται κι από ισλαμικές παραδόσεις, καθώς και άλλες ιουδαϊκές. Αυτό που αλλάζει κυρίως, είναι το όνομα τής πέτρας τού σκανδάλου, που ωστόσο εξακολουθεί να αποτελεί τη αδελφή τού Κάιν και τού Άβελ: Αουάν.

Στην πραγματικότητα, τίποτε πρωτότυπο δεν υπάρχει στην συγκεκριμένη ιστορία τής Βίβλου, καθώς και τών ερμηνειών της. Οι ραβίνοι συγγραφείς της, καθώς και οι μετέπειτα ερμηνευτές, ουσιαστικά «δανείστηκαν» και προσάρμοσαν παλαιότερες δοξασίες από μυθολογίες άλλων λαών. Στην Αίγυπτο, είναι γνωστή η αδελφοκτονία τού Σεθ, που συνήθως απεικονίζεται με μορφή ζώου, από τον αδελφό του Όσιρι, ο οποίος ήταν θεός τής βλάστησης και τής γεωργίας (οποιαδήποτε ομοιότητα με τον γεωργό Κάιν, είναι «συμπτωματική»). Εντελώς «συμπτωματικά», οι δυο θεοί, αγαπούν και την ίδια γυναίκα: Την αδελφή τους, Ίσιδα. Παρομοίως, στην μυθολογία των Σουμέριων, ο θεός-βοσκός Ντουμούζι πολεμά με τον θεό-γεωργό Εμκίμντου, διεκδικώντας αμφότεροι, ως έπαθλο, την αδελφή τους, Ινάνα.

Επιστρέφοντας στην Γένεση, διαβάζουμε πως ο Κάιν, μετά την κατάρρα που δέχθηκε, γνώρισε την γυναίκα του και μαζί της έκανε ένα παιδί, τον Ενώχ, το όνομα τού οποίου έδωσε στην πόλη που έχτισε. Ο Ενώχ κάνει κι αυτός ένα παιδί, τον Ιράδ. Ο Ιράδ με την σειρά του, κάνει κι αυτός παιδί κ.ο.κ. (Γένεση, 4: 17-26).

Στο σημείο αυτό όμως, θα πρέπει να σταματήσουμε να προσποιούμαστε πως δεν

καταλαβαίνουμε τις κραυγαλέες ανοησίες και αντιφάσεις τής Βίβλου και να παριστάνουμε τούς ηλίθιους. Σύμφωνα, πάντα, με την Γένεση, οι μοναδικοί άνθρωποι επί τής γης, είναι ο Αδάμ, η Εύα και τα δυο τους παιδιά, ο Κάιν και ο Άβελ. Πουθενά δεν υπάρχει αναφορά πως ο Θεός δημιούργησε κι άλλους ανθρώπους, παράλληλα ή έστω κατόπιν από τούς «πρωτόπλαστους» και τα παιδιά που γεννήθηκαν απ' αυτούς. Καμμία αναφορά δεν υπάρχει επίσης, πως οι «πρωτόπλαστοι» έκαναν κι άλλα παιδιά, μέχρι τον φόνο τού Άβελ, οπότε έκαναν και τον Σηθ. Ποιά γυναίκα λοιπόν έκανε σύζυγό του ο Κάιν και με ποια γυναίκα τεκνοποίησε στην συνέχεια και το παιδί που έκαναν; Ποιους φοβόταν, αφού μόνο αυτός και οι γονείς του έμειναν επί γης; Ποιοι θα κατοικούσαν την πόλη που έχτισε, αφού δεν υπήρχαν άλλοι άνθρωποι; Θα μπορούσε να τεκνοποιήσει με την μητέρα του, την Εύα, απ' την στιγμή που δεν υπήρχε άλλη γυναίκα στον κόσμο; Όχι βέβαια, καθώς ο «Κύριος», απαγορεύει ρητά την αιμομιξία: «Ἄνθρωπος ἄνθρωπος πρὸς πάντα οἰκεῖα σαρκὸς αὐτοῦ οὐ προσελεύσεται ἀποκαλύψαι ἀσχημοσύνην· ἐγὼ Κύριος. ἀσχημοσύνην πατρός σου καὶ ἀσχημοσύνην μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις, μήτηρ γάρ σου ἐστίν, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς» («Κανένας άνθρωπος δεν θα πλησιάσει σε οποιονδήποτε συγγενή του κατά σάρκα, για να ξεσκεπάσει τη γυμνότητά του. Εγώ είμαι ο Κύριος. Τη γυμνότητα του πατέρα σου ή τη γυμνότητα της μητέρας σου, δεν θα ξεσκεπάσεις, γιατί είναι η μητέρα σου· δεν θα ξεσκεπάσεις τη γυμνότητά της») (Λευιτικόν, 18: 6-7). Σημειώστε εδώ, πως ο «Δημιουργός» αποκαλεί «ασχημοσύνη», τα γεννητικά όργανα, τα οποία, βεβαίως, είναι δικά του δημιουργήματα. Ο Θεός όμως, το πάει ακόμη παραπέρα κι απαγορεύει την σχέση και με συγγενείς πέραν τού α' βαθμού, όπως θείες/ους, νύφες, ανίψια κ.ά (Λευιτικόν, 18: 8-18). Εδώ όμως, γεννάται αυτομάτως, ένα άλλο τεράστιο ερώτημα: Αυτός, που «τα πάντα εν σοφία εποίησε», δεν σκέφτηκε πως η αναπαραγωγή από τούς «πρωτόπλαστους», δεν ήταν δυνατόν να πραγματοποιηθεί με άλλον τρόπο, πλην τού αιμομικτικού; Τί τον εμπόδιζε να δημιουργήσει τουλάχιστον ένα ζευγάρι ακόμη, έτσι ώστε να ξεκινήσει η αναπαραγωγή τής ανθρωπότητας, χωρίς να χρειάζεται να καταφεύγουν - ευνόητα- στην αιμομιξία, που και ο ίδιος κατακρίνει;

Απλοϊκά ερωτήματα, που εντελώς αβασάνιστα, προσπερνούν, τόσο οι «πιστοί», όσο και οι απολογητές, που θεωρούν απολύτως φυσιολογικό να αποτελούν απότοκους αιμομικτών «προγόνων», αν και οι τελευταίοι καταβάλλουν φιλότιμες προσπάθειες να συμμαζέψουν τ' ασυμμάζευτα και να τετραγωνίσουν τον κύκλο...